

انجمن هنرمندان نقاش ایران

گزارش‌نامه

نشریه داخلی

گزارش انجمن

هنر نقاشی پشت شیشه

بخشی از مقدمه دیوید کوپر بر کتاب

فرهنگ زیباشناسی

پیکاسو: طراح یارنگ پرداز

معرفی اریک فیشل

معرفی کی فر

گفت و گو با عربعلی شروه

معرفی کتاب

انجمن هنرمندان نقاش ایران

به نام خدا

گزارش

نشریه داخلی

یاد داشت

فهرست

خبر انجمن / هاجر صمدی ۲

خبر داخلی / سیروس آفاخانی، رزینا شرف جهان ۶

خبر خارجی / مه آسا بحری، گلناز یارمحمد ۸

ساعت‌های آفتابی جلوه گاه هنر نقاشی / محمد باقری ۱۱

هنر نقاشی پشت شیشه / فریال سلحشور ۱۵

مقدمه دیوید کوپر بر کتاب فرهنگ زیباشناسی / سعید توکلی پارسلان ۲۲

پیکاسو طراح یار تک پرداز؟ / ترجمه اکبر معصوم بیگی ۲۴

رئالیسم امریکایی در آثار ادیک فیشل / ترجمه کیانوش تقی زاده انصاری ۲۸

بروزی و تحلیل آثار کی فر / ترجمه میترا پیشوازاده ۳۴

اشعار و نقاشی‌های گونتر گرواس ۳۶

بالآخره در ۵ مهرماه نمایش آرت-اکسپو (خاید آثار از طریق نیم در صد بودجه دولتی) برگزار شد و معموم نقاشان را خوشحال کرد. ما موفقیت نگارخانه داران را موقوف خودمی دانیم. ما معموم نقاشان همیشه امید داشته ایم و هزار جهد کرده ایم که نگارخانه داران کوشش هایشان در جهت ارتقای فرهنگ و هنر به ثمر نشینند و خواهان این بوده ایم که از نظر اقتصادی-در فروش آثار-چندان موفقیت داشته باشند که بتوانند بازار هنر را رونق بخشند. ما همیشه امید داشته ایم و هزار جهد کرده ایم نگارخانه داران بهترین باوران هنرمندان باشند و با هنرمندان و مسائل و مشکلاتشان همدردی و همراهی کنند. ولی گویا متأسفانه اینها خواستی یک جانبه بوده است.

نگاه‌های سرد این دوستان همیشه اسباب سرخوردگی و یاس بوده است. کم اتفاق افتاده که گالری داری همه نوع همراهی و همکاری که جزو وظایف شان بوده است با هنرمندان داشته باشند. البته می‌دانیم که گالری داران دلسوز کم نیستند ولی متأسفانه کل آین جریان سبب شد حتی در نشستهایی که در جهت اداره نمایش آرت-اکسپو داشته اند نپذیرند که با انجمن هنرمندان نقاش ایران مشورت هایی داشته باشند و نپذیرند که بخواسته‌های انجمن ما توجه کنند. انجمن هنرمندان نقاش ایران در مقام یک شخصیت حقوقی جاداشت در جلسات نگارخانه داران شرکت داده شود و نظرات خود را به نمایندگی از طرف نقاشان انجمن طرح کند ولی متأسفانه چنین نشد و ما با استلال های اداری و بوروکراتیک از درگاه آن عزیزان رانده شدیم. گرستگ ازین حدیث بنالد عجب مدار.

جالب این جاست که اگر نگارخانه داران گوشش چشمی به ما کنند در می‌یابند که وجود و دوام و پایداری شان نهفته در کوشش و تلاش هنرمندان این کشور است. مناسبات دوستانه و همراهی‌های دوچاره اگر نیاشد نگارخانه داری بقای ندارد. با این حال بدیهی خاطر امیدوار نرسد و ما خواهان موفقیت همه دوستان گالری دار هستیم. با توجه به نکات بالا هیئت مدیره انجمن به نمایندگی از طرف اکثر اعضاء جناب آقای محمدرضا فیروزه‌ای رئیس هیئت مدیره انجمن را مأمور کرد تاطی مذاکراتی برای فروش آثار اعضای انجمن هنرمندان نقاش ایران مجوز بگیرند. ما امیدواریم تلاش‌های ایشان به ثمر برسد.

دیر

هنرمند در عرش / ترجمه هایده دیلمقانی ۳۸

خواندن کتاب یک کار محسوب می‌شود

گفت و گو با عربعلی شروع ۳۹

معرفی کتاب / نعمت لاله بی ۴۴

دیر نعمت لاله بی
امور اجرایی سیروس آفاخانی
با همکاری مهرداد قهرمانی

طرح گرافیک شاپور حاتمی
طرح روی جلد پرویز بیانی
حروف چینی مرضیه میر عظیم

با تشکر از خانم فاطمه غلامی راد
و جناب آقای علی کاتبی

ساعت‌های آفتابی جلوه‌گاه هنر نقاشی

گزارش ۱۱

از گذشته‌های دور، آنجا که چراغ تاریخ هم پرتو نمی‌افکند، خورشید و ماه علاوه بر روشن کردن روز و جلوه بخشیدن به شب، برای سنجش زمان به کار می‌آمدند. محل خورشید در آسمان از طلوع تا غروب، معیاری برای مدت سپری شده از روز بود و وقتی خورشید به بالاترین نقطه مسیر روزانه خود در جنوب ناظر می‌رسید، روز به نیمه رسیده بود. ماه هم هر 29° یا 30° روز یک بار دوره تغییرات از هلال تا بدر و دوباره هلال را طی می‌کرد و برای سنجش زمان در پنهان بزرگتری به کار می‌آمد.

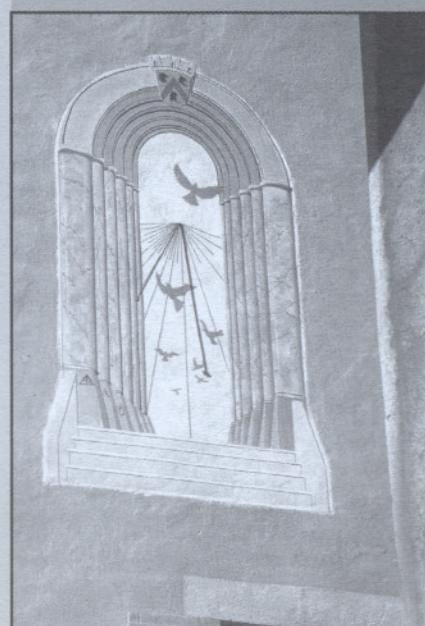
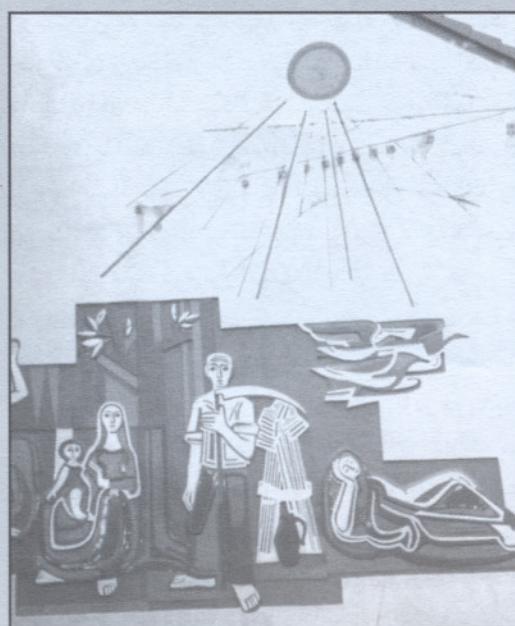
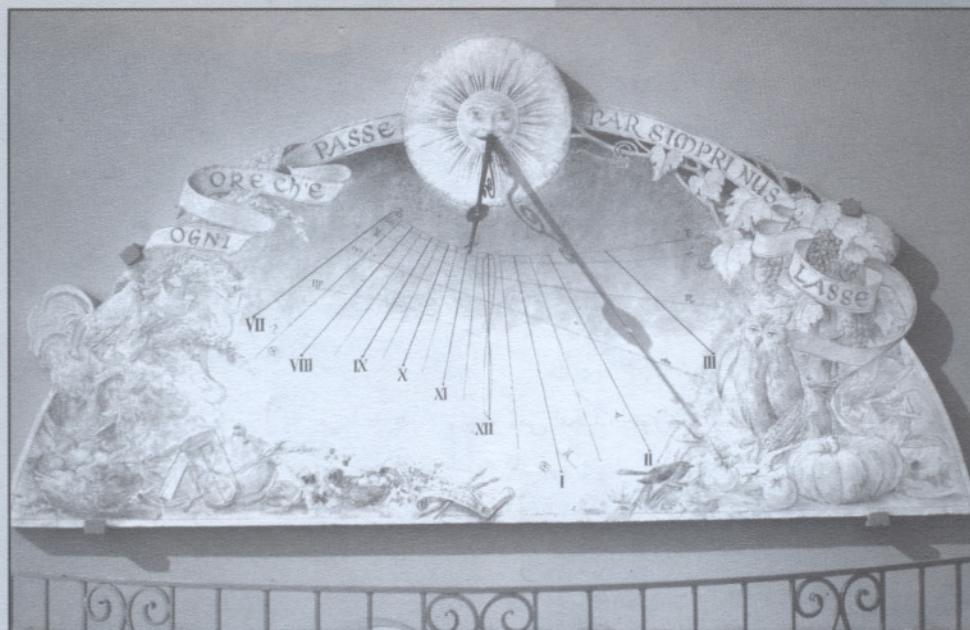
برای تعیین موقعیت خورشید در آسمان بین برآمدنش از مشرق و فرورفتنش در غرب، در برخی روستاهای کوهستانی ایتالیا (و احتمالاً جاهای دیگر) رسیدن خورشید به بالای قله خاصی در سمت جنوب آن روستارا ملاک قرار می‌دادند. مثلاً اگر قله ای کاملاً در جنوب واقع بود، رسیدن خورشید به بالای آن نشانه هنگام ظهر بود. بر همین اساس هنوز قله‌هایی در ایتالیا به نامهایی چون *duodici* (دوازده) یا *dieci* (ده) یا *uno* (یک) خوانده می‌شوند. ای بسا که در جاهای دیگر هم بتوان ردهایی از این نوع ساعت آسمانی را یافت که عقربه اش خورشید و نشانه ساعتهاش قله‌های کوه بودند. نمونه ای از این ساعتهای طبیعی بر اساس تغییر محل سایه صخره‌ها در روستای ییلاقی اشکور لج مازندران وجود داشته است (به گزارش نعمت‌الله ثی).

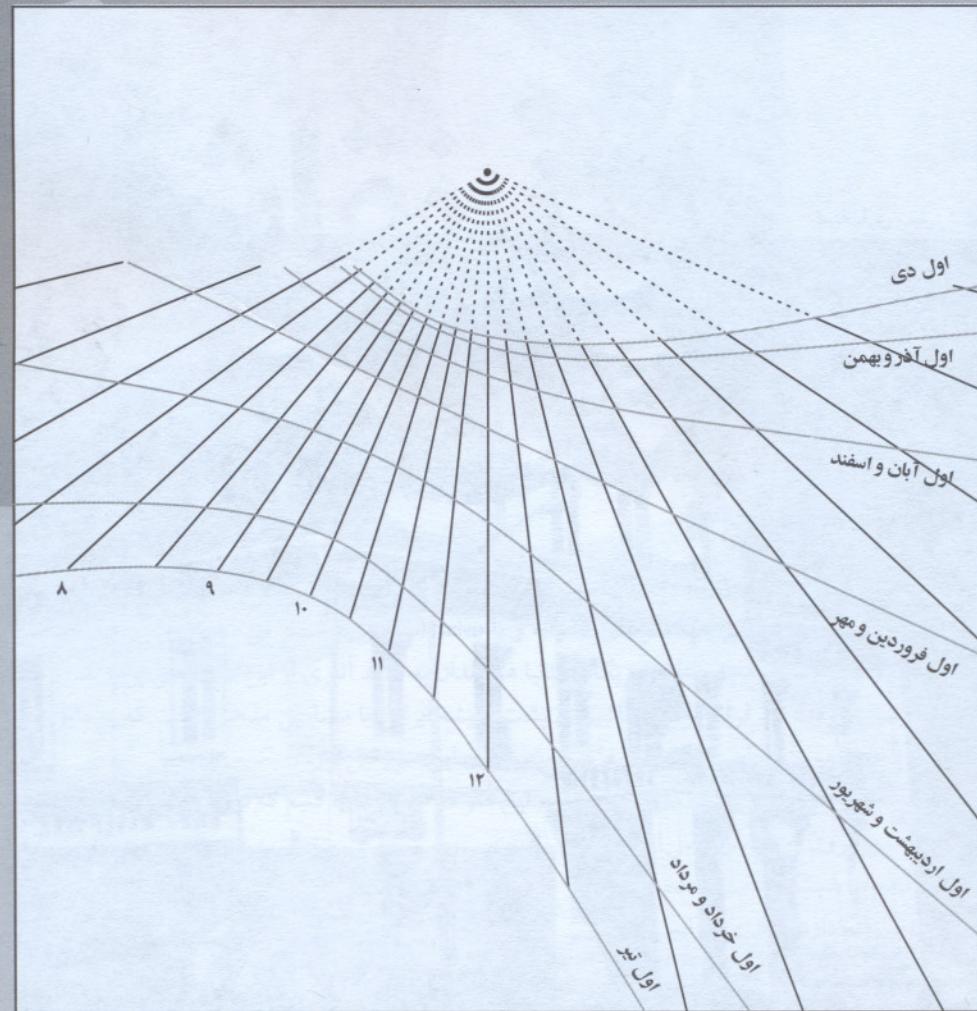
چون نگاه کردن به خورشید برای چشم آزار دهنده است، برای تعیین هنگام روز، از سایه میله‌ای که عمودی در زمین فرو می‌شد استفاده می‌کردند. بعدها استفاده از خورشید برای تعیین وقت روز صورت منظم تر و دقیق تری یافت و ساعتهای آفتابی با درجه بندی‌های مشخص که با روش‌های ریاضی طراحی می‌شدند رایج شدند. ساعتهای آفتابی انواع مختلفی دارند، همچون افقی، عمودی (دیواری)، استوایی، قطبی. ساعتهای آفتابی موجود در ایران اغلب افقی اند (مثلاً ساعتهای آفتابی مسجد امام خمینی تهران و صحن حضرت عبدالعظیم در ری یا ساعتی که به گفته آقای منصور نجومی از مستخرجان تقویم در نزدیکی سر دریاچه ملی تهران نصب شده بوده).

گرچه با پیدایش ساعتهای مکانیکی و الکترونیکی، ساعتهای آفتابی کار کرد و اهمیت اولیه خود را از

دست دادند ولی استفاده از آنها به عنوان ابزار تزئینی و آموزشی هنوز در کشورهای مختلف بویژه فرانسه، آلمان و ایتالیا رواج دارد. یکی از دلایل این امر کارکرد جنبی ساعتها ای آفتابی دیواری به عنوان جلوه گاهی برای هنر نقاشان محلی و نیز ابلاغ پندیا پیامی فلسفی بود. طراحی ساعت آفتابی دیواری دشوارتر از ساعتها ای آفتابی افقی است، زیرا در ساعتها ای آفتابی دیواری، سمت دیوار (زاویه راستی آن با امتداد شرق و غرب) نیز در محاسبات وارد می شود. اما برتری ساعت آفتابی دیواری در این است که به علت دور از دسترس بودن کمتر در معرض آسیب است و در عین حال از فاصله دورتر و برای عده بیشتری قابل مشاهده است. همین ویژگی موجب شد تا ساعت آفتابی دیواری پنهانه هنر نمایی نقاشان گمنام بومی شود که در طرح های خود عناصری از زندگی اجتماعی و طبیعت پیرامون خود را وارد می کردند، مثلاً نشانه های خانوادگی اربابان یا حاکمان، تصاویر قدیسان یا شخصیتهای مهم دینی، عناصر طبیعی مثل گیاهان و جانوران (مثلاً خروس که نماد روز و جغد که نماد شب است)، طرح های الهام گرفته از زندگی اشراف یا روستاییان (اسبها، کار در مزرعه،...) و طرحهایی با مضامین مربوط به گذشت

ساعت آفتابی انجمن اخترشناسی
آماتوری اودینه (ایتالیا) کروی آن به زبان
محلي نوشته است:
هر ساعتی که می گذرد از عمر
هر گز دیواره باز نمی گردد

یکسویه زمان. معمولاً^۱ یک شعار یا مصraigی مرتبط با خورشید یا زمان یا درباره ارزش وقت، مکمل این طرح هنری بود که گاه به لا تینی و گاهی به زبان محلی نوشته می شد. مثلاً: «انسان زمان را می سنجد و زمان انسان را»، یا «برای دوست، وقت و بیوقت [معنی] ندارد»، یا «زیر خورشید، هیچ چیز ابدی ندیده ام». در دوره اسلامی از این عبارتها در ساعتها استفاده می شد: «الدنيا ساعهٔ فاجعله طاعتاً» (دنیا ساعتی است، آن را صرف طاعت کن)، یا «عدل ساعهٔ خیرٰ من عمر طاعهٰ» (ساعتی عدل از عمری طاعت بهتر است). برای ساعت آفتابی بوستان ملت رشت، این شعر سروده شده است:

در آفتاب گویم:

در یاب لحظه‌ها را،

مگذار ساغر از دست!

در روز ابر و باران،

خاموش می سرایم:

خورشید همچنان هست!

چون در ساعت آفتابی جنبه‌های مختلفی از فعالیت علمی و هنری مثل ریاضیات، نجوم، نقاشی، انتخاب مصالح و مواد و روش‌های ساخت مطرح می شود، این موضوع در سراسر جهان علاقه مندان زیادی دارد که انجمنها، همایشها و نشریه‌های خاص خود را دارند. در ایران هم یک گروه ساعت آفتابی به نام «سایه» در انجمن نجوم ثاقب استان گیلان و یک گروه دیگر به نام «سمتا» (SAMTA) در دانشگاه تربیت معلم تهران تشکیل شده است که نام آن از حروف اول عبارت Search and Make Tools Association

استانداری سابق رشت

تشکیل شده است. طبق توافقهایی که بین انجمن نجوم ثاقب استان گیلان و شورای اسلامی شهر رشت و شهرداری رشت صورت گرفته است، قرار است یک ساعت آفتابی دیواری بر پیشانی ساختمان استانداری سابق رشت (ابتدا خیابان سعدی) ساخته شود. طرح ریاضی این ساعت آفتابی را آقای پانتانالی (Pantanali) در ایتالیا آماده کرده اند و آقای چکوتی (Cecotti) پژوهشگر نجوم دوره اسلامی در تابستان ۱۳۸۲ آن را با خود به ایران آورده اند. ساختمان استانداری سابق که اکنون جزئی از شهرداری رشت است در سال ۱۳۰۸ خورشیدی به وسیله یک پیمانکار یونانی ساکن بندر انزلی به نام دیمیتری (Dimitry) به منظور ایجاد بیمارستان ساخته شد و سالها هم به همین عنوان مورد استفاده قرار گرفت و بعدها کاربرد آن به اداری تغییر یافت. طراحان علاقه مند می توانند طرح پیشنهادی خود را بر اساس طرح ریاضی آن (در صفحه ۱۳) برای ترتیب این ساعت آفتابی دیواری به دفتر نشریه بفرستند تا برای استفاده در اختیار انجمن نجوم ثاقب استان گیلان قرار گیرد. در این طرح ریاضی، دسته خطهای راست که از بالا به پایین رسم شده اند نشانه ساعتها مختلف روزند. خطهای منحنی عرضی هم نشانه آغاز ماه های مختلف سال هستند و وقتی سایه نوک میله شاخص جایی روی شبکه این دو دسته خطوط بیفتند، علاوه بر تعیین ساعت می توان معلوم کرد که در چه ماهی از سال هستیم. از این رو می توان از عناصری که بیانگر ماه ها یا فصلهای مختلف سال باشند در طراحی هنری این نوع ساعت آفتابی استفاده کرد.